

Äp

Teet Reier
teet.reier@aripaev.ee

Ei uhkeid torne ega laiutavat luksust. Lihtne ühele tasapinnale toodud vineeri, maakivi ja klaasise kattega hoone, mis kaldanõlva laugja kaldega kaasa minnes rahulikult jõele vaatab.

Majaomanik Aivar Aland kirjeldab maja alustalaks saanud mõtte sündi nii: üks sõber tõi talle raamatu, mille pealkirja meelevaldne tõlge kõlaks "Ameerika maja täna". Raamat on koostatud aastal 1951 ja sisaldab paremaid palu sõjajärgse Ameerika eramuprojektidest.

"Hugo Treffneri gümnaasiumil polnud toda vana väärtteost ilmselt enam vaja nii oli see vanapaberisse viisatud. Sõber aga korjas selle üles. Nii et maja algatus on nii-öelda prügikastist leitud," muheleb Aivar.

Mahuka raamatu viimastelt lehekülgedelt võib tõesti leida pildid, mis värvikeskkonda ümber paigutades lubavad leida palju ühisjoo- ni üle poole sajandi tagasi Pennsylvaniasse Norristowni kerkinud ja praegu Ahja jõe kaldal peesitava maja vahel.

"Esmalt jäi pilk pidama hoonete paigutusel maastikul ja ruumilahendusel majas. Hiljem lisandus ka sisupoole põnevamaid lahendusi, nagu suur kamin elutoas, puittaladele toetuv lagi," räägib Aivar.

Eeskuju loojaks maailmakuulus arhitekt

Alles hiljem pööras Aivar tähelepanu projekti autorile. Suur oli üllatus, kui selgus, et maailmakuulsa nime Louis I. Kahn taga peitub mees, kelle varane lapsepõlv möödus Saaremaal Kuressaares, kust hiljem vanematega suure lombi taha rändas.

Nii mõnigi joon Kahn loominguks arvatakse pärinevat Saaremaalt, eriti Kuressaare ordulinnuse ilmest, mille lähedal ta lapsepõlv möödus.

"Teadmine, et meelepäraste projekti autor on Eesti

► Voolav ja köögist elutuppa avatud ruum on kui arhitektuuripäril poolsajandi tagant.

juurtega mees, kes oma töödes kasutas palju looduslike materjale, andis kavandatavale hoonetele hoopis teise lisaväärtuse," arvab Aivar.

Tegelikult oli enne Kahni avastamist olemas ka ühe kodumaise tunnustatud arhitekti projekt, millel ka miskit viga polnud. Aga lihtsalt läks nii, et too jäigi paberile, Kahn tööst sai aga praeguse maja alustala, lisab ta.

Hoone maakividest fassaadis võib näha kivi aastaarvuga 2004. Aivari sõnul kulus ehitusele kaks ja pool aastat. "Ei saa öelda, et oleksin nüüd müüri ladumisel käed külge löönud, kuid peatöövõetuga oli tihedalt tegemist. Töömeeste tuli ju pidevalt materjal ette anda, et tööjärg ei katkeks. Naine heidab mulle siiani ette, et ma sünnitusmajast otse naelapoodi jooksin," muheleb ta.

Ning tunnistab, et üks väiksemad asju, mis veel tegemist vajaksid, jagub tänase päevani välja. Aga seda teame me kõik, et kui enne sis-

sekolimist piirdeliiste ära ei pane, jäävad nad pahatihti veel tükiks ajaks oma seinasaamist ootama, arvan mina omalt poolt.

Haruldane asukoht loob täiusliku elamise

"Majaehitusel oli mul põhimõte, et saunaruume eluruumidega sama katuse alla ei tule. Nii ongi olemas koht jõe kaldal, projekt ja kooskõlastused saunaehituseks, aga et meie linnaelamises on saun olemas, siis siin oleme seni hakkama saanud vaid saunatunniga," räägib Aivar. Ja lisab, et asukoht on selle maja puhul väga oluline. Üle tosina hektari maad Ahja jõe kaldal, vaikne asukoht ja oma paadisild moodustavad üpris uhke lisaväärtuse. "Kui paljudel on võimalus istuda maakodu ees paati ja sõita sellega linnakoju," pärib ta kavalalt.

"Õnneks ei pea alati kiirustama, piisab nädalavahe- tustel jõesel libisevate paatide vaatamisest ja õueeine nautimisest," mõtiskleb Aivar.

Äp MIS ON MIS

Eramu Tartumaal

- Projekt: 2001
- Valminud: 2004
- Elamisipind: 180 m²
- Kogupind: 280 m²
- Küte: tahkekütte katel + maasoojuspump
- Materjalid: maakivi, klaas, vineer

Äp TAUST

- Hoonete oskuslik paigutus maastikul, kasutades ära looduslikku reljeefi.
- Maakivist välisfassaad, mille karmust pehmendavad vineerpinnad.
- Kogu tehniline pool on paigutatud kõrvalhoonesse.
- Köögi südameks on massiivne puupliit, kus võib ka leiba küpsetada.
- Suured klaaspinnad avavad elutoa hommikupäikesele ja jõevaadetele.
- Materjalivalik sulandab maja ümbritseva loodusega, eriti sügisel.